

Samogłodzenie jako mechanizm uzależnienia w jadłowstręcie psychicznym – nowy model neurobiologiczny – badania wstępne

Wojciech Ziemichód^{1,2*}, Natalia Kajka¹, Klaudia Kister^{1,2}, Hanna Karakuła-Juchnowicz¹,
Dariusz Juchnowicz³

1. I Klinika Psychiatrii, Psychoterapii i Wczesnej Interwencji, Uniwersytet Medyczny w Lublinie

2. Szkoła Doktorska Uniwersytetu Medycznego w Lublinie

3. Zakład Psychiatrii i Pielęgniarstwa Psychiatrycznego, Uniwersytet Medyczny w Lublinie

Wstęp: Jadłowstręt psychiczny (AN) jest ciężkim zaburzeniem o wysokim ryzyku śmiertelności, charakteryzującym się restrykcją spożycia pokarmu i kompulsywnymi zachowaniami odchudzającymi. Ujęcie AN w spektrum kompulsywności nie wyjaśnia w pełni jego mechanizmów. Coraz więcej danych wskazuje na dysregulację układów endokannabinoidowego, oreksynowego, dopaminergicznego i opioidowego, w AN obserwowaną również w uzależnieniach.

Metody: Badaniem objęto 36 osób: 30 pacjentek z AN oraz 6 kobiet z grupy kontrolnej. Oceniono stężenia oreksyny A, anandamidu (AEA), 2-arachidonyloglicerolu (2-AG), kwasu homowanilinowego, dynorfiny i leptyny. Badanie przeprowadzono dwukrotnie: pierwsze na początku hospitalizacji, a następne bezpośrednio przed wypisem ze szpitala.

Wyniki: W wynikach pierwszego badania obserwowano podwyższone stężenia AEA, 2-AG i oreksyny A w porównaniu z grupą kontrolną. W drugim badaniu AEA, 2-AG i leptyna ulegały normalizacji, natomiast oreksyna A i dynorfina pozostawały podwyższone w stosunku do grupy kontrolnej. Może to sugerować, że normalizacja markerów metabolicznych następuje wcześniej niż neuropeptydów związanych z układem nagrody. Przegląd literatury wskazuje na zarówno mocne strony jak i ograniczenia modeli traktujących AN jako spektrum kompulsywności oraz sugeruje na możliwy mechanizm uzależnienia od samogłodzenia leżący u podstaw AN.

Wnioski: Wyniki wspierają hipotezę, zakładającą, że w AN może występować mechanizm uzależnienia od samogłodzenia. Możliwy model zakłada, że samogłodzenie aktywuje mechanizmy nagrody, co może sprzyjać utrwalaniu objawów AN.

Słowa kluczowe: *zaburzenia odżywiania się, neuropeptydy, głodzenie, uzależnienia behawioralne*